

21-11-2018: REACTIE VSCD – Sectoradvies dans “Alles beweegt”

T.a.v. de Raad voor Cultuur
Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag

(cc Minister Drs. I.K. van Engelshoven)

Beste leden van De Raad voor Cultuur,

Namens de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD), dé belangenbehartiger van 145 theaters en concertpodia in Nederland, deel ik met deze brief graag de reactie van onze leden op het sectoradvies dans “Alles Beweegt”, verschenen op 1 juni. Complimenten voor de raad die in het weloverwogen advies een grote hoeveelheid aan concrete oplossingen schetst om de danssector te verstevigen en een pluriform en landelijk beschikbaar aanbod te garanderen. Wij benoemen graag de kansen die we lezen in dit advies en geven hier graag onze feedback op. Deze reactie vormt wat ons betreft het begin van het gesprek over hoe we de kansen die dans als podiumkunst biedt beter kunnen benutten en de mogelijke rol van de podia hierbinnen.

Publiek

De raad schetst het enorme potentieel aan bezoekers, maar liefst 36% van de bevolking is wel geïnteresseerd in dans, maar maakt niet de stap om een voorstelling te bezoeken. Daarbij komt dat de belangstelling voor dans (anders dan bij vele andere kunstvormen!) vrij evenwichtig verdeeld is over de bevolking, zo stelt de raad. Met name buiten de grote steden en vooral in de kleine zaal weet het publiek de weg naar de dansvoorstelling slecht te vinden.

De meeste podia bieden bij voorkeur een breed aanbod, waarbij ook dans een substantieel onderdeel uitmaakt van het programma. Echter, op het moment dat de aansluiting met het publiek na diverse pogingen niet tot stand lijkt te komen, maken podia noodgedwongen andere keuzes. Dit blijkt ook uit de cijfers van ons Theater Analyse Systeem. De raad roept om een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bereiken van publiek. Die roep is ons uit het hart gegrepen. We willen graag onze denkkraft en expertise inzetten om de betrokkenheid van Nederlandse dansliefhebbers bij de gezelschappen te vergroten, door mee te denken over de voorgestelde gezamenlijke campagne om publiek in Nederland te informeren over het totale BIS aanbod in het land.

Het belang van de regio

Complimenten voor de raad die het aanbod in de regio beschouwt vanuit een landelijke context en adviseert om het aanbod in een stad of regio in samenhang te bezien met alle subsidiërende overheden of fondsen en met zalen. Eén van de aanbevelingen is om de band met het publiek te verstevigen door permanent of tijdelijk neer te strijken in een stedelijke cultuurregio en in samenwerking met theaters of festivals dansaanbod te maken ‘op maat’; [...] uiteraard zonder de artistieke eigenheid te verliezen.

Dat de raad spreiding van dansaanbod en dansbezoek wil stimuleren, is positief. Dans is echter nu juist een universele kunstvorm, die over grenzen heen kan aanspreken en niet regionaal gebonden is. De vraag is dus of regionaal aanbod hiervoor het antwoord is. Belangrijk is wel dat publiek zich met gezelschappen en makers kan verbinden. Podia kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

Programmering

De raad constateert dat het huidige dansaanbod te weinig pluriform is en dat het aanbod in zijn totaliteit onvoldoende toegankelijk en onvoldoende zichtbaar is voor veel Nederlanders. De raad pleit voor het vergroten van kennis onder programmeurs, het ontwikkelen van pakketten van dansvoorstellingen en het aanstellen van stads- of regioprogrammeurs om voor stad of regio een samenhangend dansaanbod samen te stellen.

Het is goed dat de raad de programmering van dans agendeert en serieus neemt en daarbij een pleidooi houdt voor een integrale aanpak van het presenteren van dans, samen met het stimuleren van amateurdans en lokale talentontwikkeling. De raad veronderstelt dat dit kan worden gestimuleerd door het vergroten van kennis en aanstellen van specialisten. De aannahme lijkt dat bij programmeurs en publiek kennis ontbreekt en dat het vergroten hiervan de toegang verschaft naar een betere programmering, meer publiek en een betere danservaring.

Volgens ons is een bevlogen programmeur van een podium, die kennis heeft van het publiek in de regio, prima in staat om binnen het geheel van verschillende disciplines ook een afgewogen dansprogramma samen te stellen. Beter misschien dan een regionaal werkend persoon die weinig wortels heeft in het betreffende theater en de gemeenschap. Van belang is dat het aanbod voorziet in dans in de breedte. Ook toegankelijk aanbod voor de kleine en middelgrote zalen.

Aanbod en financiering

De raad stelt een eigenhandige analyse voor waarin specifiek de mogelijkheden en onmogelijkheden worden verkend van een beter afgestemd reisbeleid, in nauwe samenspraak met de BIS-gezelschappen en een aantal grote zalen in het land. Wij zouden graag zien dat de minister deze aanbeveling overneemt, zodat op basis van dit advies nieuwe afspraken met BIS-gezelschappen kunnen worden gemaakt over hun reisbeleid. Graag geven wij onze input op deze analyse vanuit de bij ons aangesloten podia.

De Raad voor Cultuur constateert dat er naast het artistieke, doorgaans gesubsidieerde, dansaanbod nauwelijks een vrije sector is. De VSCD deelt de mening van de raad: het is belangrijk om toegankelijk aanbod te helpen ontstaan. Daarom juichen we de aanbeveling naar het onderzoek om een revolving fund op te richten van harte toe. Dit stelt vrije producenten in staat om grootschalige hedendaagse of klassieke choreografieën op het programma te. In het verlengde daarvan verdient het advies over een verruiming van afnamesubsidies onze aanbeveling. Dit kan helpen om te komen tot een grotere en meer diverse dansprogrammering en een groter publiek.

De raad stelt een suppletiereregeling voor, waar gezelschappen en makers aanspraak op kunnen maken voor specifieke taken zoals het bespelen van de grote zaal, het ontwikkelen van talent, of activiteiten op het gebied van educatie of publieksoptocht. Graag zouden wij zien dat ook podia, in samenwerking met een dansgezelschap, aanspraak kunnen maken op deze regeling.

Het advies om de positie van de jeugddans in het landelijk bestel opnieuw te bezien onderschrijven wij. Goed dat de raad hiervoor diverse oplossingen suggereert die het onderzoeken waard zijn.

Cultuureducatie

De raad adviseert om een collectief programma te ontwikkelen om scholen te helpen hun kennis en bekwaamheid op het gebied van dans in het primair en voortgezet onderwijs te vergroten, evenals het aanbod aan artistieke dans te vergroten. Als voorbeeld wordt hierbij het programma 'Meer muziek in de klas' genoemd en het advies om gebruik te maken van onderzoeken die het effect van dans op de mentale en fysieke gezondheid van kinderen en jongeren aantonen.

Daarnaast adviseert de raad om het programma 'Cultuureducatie met kwaliteit' van het Fonds voor Cultuurparticipatie na 2020 te continueren en uit te breiden. Wij juichen dat toe, met de kanttekening dat groepsbezoek van scholieren aan professionele (dans)voorstellingen op de podia en het educatief programma daarbij een prominentere positie in deze regeling verdient.

Kort en goed

De VSCD denkt graag verder mee over antwoorden op de vraag hoe dansgezelschappen er beter in slagen hun werk af te stemmen op diverse doelgroepen en hoe het publiek voor dans potentieel sterk kan stijgen. Hieronder kort onze aanbevelingen en suggesties op een rij:

- Om een samenhangende, continue programmering en aanbod op maat te creëren is een samenwerking tussen dansgezelschappen en diverse podia in de regio een voorwaarde.
- Podia vervullen een belangrijke rol als het gaat om de verbinding tussen publiek en makers. Het is de vraag in hoeverre dans als universele kunstvorm regionaal gebonden is.
- De integrale aanpak van het presenteren van dans verdient de aandacht samen met het stimuleren van amateurdans en talentontwikkeling. De vraag is of het inderdaad de programmeur is die kennis ontbeert van het dansaanbod en of de voorgestelde specialisten een realistische oplossing vormen voor het presenteren van een samenhangend dansaanbod. Graag zouden wij hierover van gedachten willen wisselen.
- Graag geven wij, via een aantal grote zalen uit onze achterban, onze input op de voorgestelde analyse van de (on)mogelijkheden van een beter afgestemd reisbeleid, in samenspraak met de BIS-gezelschappen.
- De aanbeveling naar het onderzoek om een revolving fund op te richten om vrije producenten in staat te stellen grootschalige hedendaagse of klassieke choreografieën op het programma te zetten juichen wij van harte toe.
- In het verlengde daarvan verdient het advies dat een verruiming van afnamesubsidies kan helpen om te komen tot een grotere en diversere dansprogrammering en een groter publiek onze aanbeveling.
- Graag zouden wij zien podia, in samenwerking met een dansgezelschap, aanspraak kunnen maken op de voorgestelde suppletierегeling.
- Het advies om de positie van de jeugddans in het landelijk bestel opnieuw te bezien onderschrijven wij.
- Wanneer het programma 'Cultuureducatie met kwaliteit' van het Fonds voor Cultuurparticipatie na 2020 doorgang vindt en zich uitbreidt zouden we graag zien dat het groepsbezoek van scholieren aan professionele (dans)voorstellingen op de podia en het educatief programma daarbij een prominentere positie in deze regeling verdient.

In deze brief hebben we getracht een kleine voorzet te doen. We kijken uit naar een gesprek om hierover verder van gedachten te wisselen en de handschoen tot het bereiken van meer publiek zoveel mogelijk in gezamenlijkheid op te pakken.

Met hartelijke groeten,

Hedwig Verhoeven

directeur